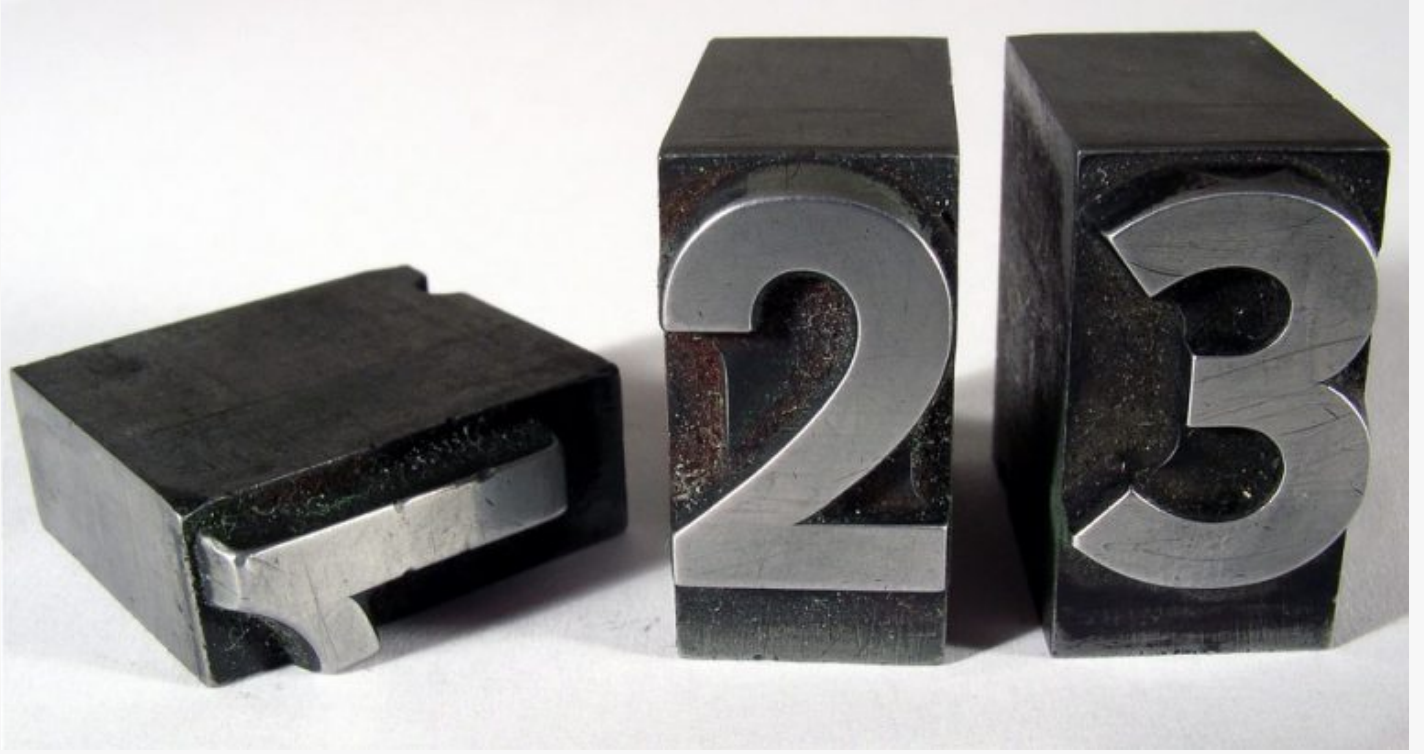

Bizim düşmanımız; cehalet, zarûret, ihtilâftır

Bizim düşmanımız cehalet, zarûret, ihtilâftır. Bu üç

düşmana karşı san'at, marifet, ittifak silâhıyla cihad edeceğiz.

İstanbul'da yirmi bine yakın hemşehrilerimi, hammal ve gafil ve safdil olduklarından, bazı particiler onları iğfal ile, vilâyât-ı şarkiyeyi lekedat etmelerinden korktum. Ve hammalların umum yerlerini ve kahvelerini gezdim. Geçen sene, anlayacakları sûretle meşrûtiyeti onlara telkin ettim. Şu meâlde:

İstibdat, zulüm ve tahakkümdür. Meşrûtiyet, adalet ve Şeriattır. Padişah, Peygamberimizin emrine itaat etse ve yoluna gitse halîfedir; biz de ona itaat edeceğiz. Yoksa, Peygambere tabî olmayıp zulüm edenler, padişah da olsalar hayduttular. Bizim düşmanımız cehalet, zarûret, ihtilâftır. Bu üç düşmana karşı san'at, marifet, ittifak silâhıyla cihad edeceğiz. Ve bizi bir cihette teyakkuza ve terakkîye sevk eden hakîki kardeşlerimiz Türklerle ve komşularımızla dost olup el ele vereceğiz. Zîra husûmette fenalık var; husûmete vaktimiz yoktur. Hükûmetin işine karışmayacağız. Zîra, hikmet-i hükûmeti bilmiyoruz...

İşte o hammalların, Avusturya'ya karşı, benim gibi bütün Avrupa'ya karşı(HAŞİYE) boykotları ve en müşevveş ve heyecanlı zamanlarda akılâne hareketlerinde bu nasihatın tesiri olmuştur.

Padişaha karşı irtibatlarını tadil etmeye ve boykotajlarla Avrupa'ya karşı harb-i iktisadî açmaya sebebiyet verdiğimden, demek cinayet ettim ki, bu belâya düştüm.

HAŞİYE: Bediüzzaman'a zürefadan biri, birgün, irfanıyla mütenasip bir esvap giymesi lüzûmundan bahseder. Müşarünileyh de, "Siz Avusturya'ya güya boykot yapıyorsunuz, hem onun gönderdiği kalpakları giyiyorsunuz. Ben ise, bütün Avrupa'ya

boykot yapıyorum, onun için yalnız memleketimin maddî ve manevî mamûlâtını giyiyorum” buyurmuştur.

Tarihçe-i Hayat, s. 56, (yeni tanzim, s. 101)

Hem de bizim düşmanımız ve bizi mahveden, cehâlet ağa, oğlu zaruret efendi ve hafidi husûmet beydir. Ermeniler bize düşmanlık etmişlerse, şu üç müfsidin kumandası altında yapmışlar.

Münâzarât, s. 67-70

Suâl: “Tarif ettiğin meşrûtiyetin ne miktarı bize gelmiş ve niçin bütün gelmiyor?”

Cevap: Ancak on kısımdan bir kısmı size gelebilmiş. Zîrâ sizin şu vahşetengiz, cehâletperver, husûmetefzâ olan sarp dağ ve derelerinizdeki vahşet ayılarından, cehâlet ejderhasından, husûmet kurtlarından bîçare meşrûtiyet korkar, kolaylıkla gelmeye cesâret edemez.

Münâzarât, s. 29

Evet, cehâletimizin silâhıyla, asıl bizi mahveden, içimizdeki, garip nâmlar ile hüküm süren parça parça istibdatlar idi ki, hayatımızı tesmîm etmiş idi.

Münâzarât, s. 29

LÛGATÇE:

iğfal: Kandırma, aldatma.

vilâyât-ı şarkiye: Doğu illeri.

istibdat: Baskı.

tahakküm: Zorla hükmetme, baskı.

zarûret: Çaresizlik. Muhtaçlık, yoksulluk, şiddetli ihtiyaç, fakirlik.

ihtilâf: Ayrılık.

marifet: Eğitim.

ittifak: Birleşme.

teyakkuz: Uyanma, uyanıklık.

terakkî: İlerleme, yükselme.

husûmet: Düşmanlık.

hikmet-i hükûmet: Hükümet uygulamalarının gayeleri.

müşevveş: Karışık.

harb-i iktisadî: Ekonomik savaş.

zürefa: Zarif kimseler, zarifler.

esvap: Elbiseler.

müşarünileyh: İsmi evvelce söylenmiş olan, sözü edilen.